

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

„Kokriški vodovod — zagotovljen!“

Dne 22. t. m. dospela je ta brzajavna vest v Kranj in se z bliskovito hitrostjo razširila po vsem mestu in okolici. Radostnih lic je bil naznanjal sosed sosedu, in posebno po mestu je zavladala splošna zadovoljnost. Saj pa je tudi dan 22. t. m. zgodovinski dan za Kranj, ker mu je vendar enkrat zagotovljen davno zaželeni gospodarski razvoj in napredek.

Zgodovina te preimnitne naprave vlekla se je kakor rudeča nit skozi vse javno življenje v Kranju. Dolgo vrsto let je vsled hujskanja nerazsodnih in vsakemu javnemu napredku nasprotujočih nezadovoljnejšev razburjala naše javno življenje — da postala je naposled agitacijsko sredstvo nekaterih brezvestnikov, ki so z zavijanjem in slepljenjem skušali jo v dosego nečistih svojih političnih namenov.

Mestni občinski zastop in njega vodovodni odsek, ter vsi oni, ki so se zavzemali za vodovod so bili mnogokrat izpostavljeni najhujšemu sumničanju — očitali so se jim nečisti nameni in osebna politika, ko so se požrtovalno trudili za javno korist. No — danes imajo v dosegi svojega namena popolno zadoščenje za ves svoj trud, za vse napade in sumničanja. Prizanesljivi pa hočemo tudi biti danes — in se nastopati proti premanjam in podleglim nasprotnikom. Ozirali se hočemo na željo, izrečemo v deželnem zboru, da naj bi dovršeno dejstvo pomirilo razbur-

jene duhove in naredilo konec bojem, ki so se vodili pod gestoma «Tu talna voda!» — «Tu studenčnica!» Upamo pa tudi, da se bodo sedaj umirili nasprotniki kokriškega vodovoda ter ne ruvali dalje proti njemu,

Svojim cenjenim čitateljem smo takoj dne 22. t. m. v posebni izdaji «Gorenjca» na kratko naznanili preveselo novico. Danes podajemo o nastopnem kratko poročilo o dotičnej obravnavi deželnega zbora dne 22. t. m.

O predlogu poslanca Pirca zaradi vodovoda v Kranju je poročal v imenu finančnega odseka posl. dr. Tavčar. Pojasnivši pomen vodovoda je priporočal, naj zbornica sprejme zakon, ki obsega naslednje določbe:

Naprava vodovoda za mesto Kranj in vasi: Šentur, Srednja vas, Luže, Tupaliče, Hotemaže, Visoko, Milje, Britof, Gorenje, Primskovo, Klanec, Huje, Rupa, Voklo in Voglje določa se v zmislu § 4. št. 1. zakona z dne 30. junija 1884, drž. zak. št. 116, kot podjetje, katero jo izvršiti iz deželnih sredstev. Za tehniško podstavo za to podjetje ima služiti po deželnem stavbinskem uradu popravljeni in po c. kr. poljedelskem ministrstvu pregledani projekt ter se največji stroški za izvršitev tega vodovoda določajo na 620.000 K.

V pokritje stroškov v znesku 620.000 K prispevajo: 1. Državni melioracijski sklad s pridržkom ustavne pritrditve s 40% prispevkom v najvišjem znesku 248.000 K; 2. deželni sklad kranjski s 30% prispevkom v najvišjem znesku 186.000; 3. mesto Kranj in udeleževne vasi s 30% prispevkom v znesku 186.000 kron, in sicer odpade od tega pri-

spevka znesek 127.091 K na mesto Kranj, znesek 58.909 K pa na udeležene vasi. Prispevek vasi porazdeli deželni odbor, ako se v tem oziru same ne morejo zediniti.

Ako bi stroški tega podjetja ne dosegli zneska, proračunjenega na 620.000 K, znižati je prispevek pod 1, 2 in 3. razmerno temu, kar se prihrani.

Ako bi se proračunjeni znesek vendarle moral prekoračiti, se vsled tega donesek udeleženi vasi v znesku 58.909 K nikakor ne sme zvišati.

Dr. Šušteršič, ki je v svoj čas v Kranju kandidiral, a je propadel, se je izrekel proti vodovodu, češ, če se za kranjski vodovod napravi zakon, kakaj se ni napravil za druge vodovode, ki se jih hoče zgraditi. Tudi je izrekel mnenje, da so stroški prenizko proračunjeni.

Dr. Žitnik pravi, da bo glasoval za predlog.

Poslanec Pirc opozarja, da bo vodovod preskrbljeval z vodo ne le mesto Kranj, nego tudi 15 vasi. Država je dovolila 40%, s pogojem, da se gradi vodovod kot dež. podjetje in da dežela zviša svoj prispevek od 25 na 30%. Kranjska občina je prevzela nase veliko breme; šla je do skrajnih mej svoje finančne moči. Občina žrtvuje silne vsote za šolstvo, treba bo misliti na kanalizacijo in na druge nujne zadeve. Zakon je potreben, ker je kranjski vodovod veliko podjetje in ker je treba, da se že zamaše usta onim, ki agitirajo proti vodovodu. Prekoračenja proračunov se ni bati. Pojasnuje vse okolnosti apelira

PODLISTEK.

Kaj je legar (vročinska bolezen, typhus) in kako nastopi ta bolezen?

Legar je kužna, v črevesih se nahaja joča bolezen, provzročena po tifoznih bacilih in tifoznih toksinih, ter se nahajajo ti provzročitelji v blatu in scalnici za legarjem obolelih in na vseh rečeh, katere pridejo v dotiko s temi človeškimi odpadki. Če se človek okuži, zbolí čez sedem dni ali šele čez tri tedne. Čestokrat nastopi legar v podobi želodčnega ali črevesnega katarata. Človek postane otožen, nima teka do jedi, obhajajo ga slabosti, jezik je bel; nekateremu se zapira; drugi ima zopet drisko; tretji zopet glavobol in višjo živотно temperaturo. Nekateri tožijo, da jih vedno mrazi, drugega strese kar na-

enkrat zelo mraz in nato nastopi visoka vročina. Pri legarju obole lahko vsi človeški organi, specialni anatomični znaki vročinske bolezni, najdejo se pa le v limfatičnih folikelnih črevesne sluznice in v mezenterijalnih bezgavkah in v vranici ter se drže vročinske zunanje videzne izpremembe popolnoma po izpremembah v teh organih. Životna temperatura (gorkota) se vzdiguje polagoma prvi teden, drugi teden je skoraj vedno v isti visočini, v tretjem tednu se vročina zelo izpreminja in v četrtem tednu odneha docela. Jezik je prvi teden kakor s popom namazan, proti koncu prvega tedna bolj suh, robovi in konec jezika postanejo čedni in rdeči kakor lepo žgana opeka. Drugi teden se jezik izčisti od spred na vzad zmerom bolj ter postane suh in nagrbnčen. Proti koncu prvega tedna dobe bolniki najprej na trebuhu, pa

tudi po hrbtu in na prsih bledorđeče lise, včasih pa tudi na rokah in nogah. Namesto teh lis napravijo se čestokrat tudi mehurčki. Trebuh je navadno nekoliko napet, posebno v spodnjem delu in na desni strani, kjer je bolnik posebno občutljiv, in se občuti tukaj neko šumenje pod rahlo tipajočimi prsti (kar pa ni vedno za legar značilno znamenje). Vranca zateče proti koncu prvega tedna in je včasih dva- do trikrat večja kakor drugače. Blato se od začetka navadno zapira. Polagoma nastopi driska ter je blato tanko, svetlo-rmenno, kakor stepena jajca.

Vročinska bolezen pa navadno ne nastopa tako lahko. Komplikacije so opasnejše nego glavna bolezen. Bolniki dobe od lege same pljučnico. Tudi sene ali otišani prisadi na križu se naredo in se dolgo ne zacelijo. Ušesna bezgavka zateče in se včasih tudi zgnoji, žile na nogah se zamaše, hude in

govornik na zbornico, naj sprejme zakonski načrt. (Njegov govor priobčimo prihodnjic v celoti.)

Poročevalec dr. Tavčar je opazarjal, da se za manjše vodovode ne delajo zakoni, nego le za večje. Za kranjski vodovod je že zategadelj potreben zakon, ker ga država zahteva. Prekoračenje proračunov je izključeno; ako ne bo podjetnik izhajal s tem, kar dobi po zakonu, bo sam imel škodo. Kar se tiče vodovodov, se dež. zboru pač ne more ničesar očitati.

Zbornica je potem odobrila zakon,

*

Tako je zagotovljen vodovod in mesto Kranj ter 15 vasi preskrbljenoz obilico zdrave pitne vode. Nedogledne so koristi, ki bodo posebno za Kranj združene z vodovodom. Pa tudi prizadete vasi bodo mogle hvaležne biti, da so sedaj rešene nešteti gospodarskih in drugih neprilik, ki so bile doslej posledica pomanjkanja vode in ki so jih skoro leto za leto midro občutili.

Mesto Kranj pa je stopilo na prag prepotrebne razvoja — rešeno je moreče stagnacije, ki se je že pojavila in vseh straneh. Lahko se bode razvijalo in veselo širilo proti doslej zaprteji mu severnej strani. Množilo se bode prebivalstvo in razcvetela se obrtnost in trgovina. Povzdignila se bode vrednost zemljišč in tako tudi pomnožilo materialno blagostanje naših meščanov.

Naloga mestnega občinskega odbora pa bode, da spozna potrebe moderne občine in izvede najpotrebnejše naprave, ki jih zahteva javna blaginja in ki se bodo dale najlagje in najceneje izvesti o priliki izpeljave vodovoda. Omenimo prepotrebno kanalizacijo in električno razsvetljavo. Za prvo bode sedaj edino pravi čas, ko se bode ob polaganju vodovodnih cevi itak kopalo po našem mestu na vseh straneh, drugo pa kaže izvesti tudi sedaj, ko ne bode imela mestna vodna sila ob Savi več naloge preskrbovati mesto s savsko vodo.

Naj nam bode dovoljeno izreči še eno željo, to je, mestni vodovod naj nam prinese tudi prepotrebno mestno ljudsko kopel.

Razmotrivaje bodoči razvoj kranjskega mesta mora se vsak naš meščan veseliti in v istej meri, ko se mu dviga ponos na napredku ljubega mu domačega mesta, rastle bode spoznanje velikih zaslug onih someščanov, ki so se z vso vnemo in požrtvovalnostjo trudili, da nam pridobijo vodovod. Precej je teh mož — a ne moremo si kaj, da ne bi imenovali dveh kot najzaslužnejših — in to sta: g. Ciril Pirca naš

opasne so krvavitve iz čreves. Včasih se prederejo črevesne rane v trebušno votlino. Nekaterim se zgnoji v osredju ušes, da ogluše.

Tudi duševne izpremembe nastopijo po legarju. Otroci ogluše in se ne nauče govoriti ter so potem bebasti in mutasti. Nekateri dobe kostni šen, gnojne bule v koži, drugim se zopet gnoji v členih, tudi vodenica se opaža. Znano je pa tudi, da se legar pri nekaterih zopet povrne v četrtem tednu.

Kako se ima ravnati z bolnikom?

Bolnik naj ima sobo le zase in ta mora biti največja, najmirnejša in najzračnejša; v sobi mora biti gorkote najmanj 17 stopinj Celzija. Dyakrat na dan se mora dobro prezračiti. Široka plat postelje ne sme biti ob

neumorni deželni poslanec, in g. e. k. r. okr. zdravnik dr. Ed. Savnik kot načelnik vodovodnega odseka. **Slava njima in vsem njuim sotrudnikom!**

Denarni zavodi v radovljiškem okraju.

I.

V radovljiškem političnem okraju je bilo koncem leta 1904 deset denarnih zavodov, in sicer ena hranilnica, ena posojilnica po Schulze-Deličevem zistemu in 8 rajfajznovk. Ako primerjamo delovanje posameznih zavodov v teku zadnjih starih let, pokaže se nam sledeča slika:

Stanje*)

Ime denarnega zavoda	Koncem leta	branih vlog	posojil	denarnega prometa	rezervnega zaklada
Mestna hranilnica v Radovljici (**)	1900 1.688.825 1904 2.791.697	1.312.957 2.042.054	3.120.357 4.822.111	34.328 91.487	
Posojilnica v Radovljici	1900 1.083.398 1904 1.765.425	860.876 1.207.210	1.542.314 3.130.355	27.400 50.111	
Hranilnica in posojilnica v Srednji vasi	1900 166.705 1904 389.440	151.417 256.633	252.579 756.300	3.474 11.316	
Posojilnica za Bled in okolico	1900 156.591 1904 361.506	147.140 227.804	228.747 681.688	4.268 6.512	
Hranilnica in posojilnica v Gorjah	1900 190.970 1904 309.698	171.162 241.421	245.257 336.451	4.291 13.177	
Hranilnica in posojilnica na Boh. Bistrici 1904 *)	1900 — 1904 293.901	— 11.781	— 772.326	— —	
Hranilnica in posojilnica za blejski kot 1902 *)	1900 — 1904 189.206	— 120.145	— 334.088	— 2.125	
Hranilnica in posojilnica na Jesenicah 1901 *)	1900 — 1904 187.126	— 89.588	— 362.808	— 2.627	
Posojilnica v Kranjski gori	1900 134.422 1904 176.058	132.896 178.172	186.077 222.947	4.235 12.294	
Hranilnica in posojilnica v Mošnjah	1900 47.157 1904 47.806	44.272 64.276	80.065 97.231	962 2.272	
Skupaj	1900 3.478.068 1904 6.461.863	2.820.720 4.469.084	5.655.396 11.516.305	79.268 191.921	

Med rajfajznovke prištevamo vse zgoraj imenovane posojilnice razen radovljiške. Glavni razloček med obema vrstama posojilnic je v tem, da se pri rajfajznovkah ne posejue na

*) Podatke smo posneli po «Narodnem gospodarju», od nekaterih zavodov smo pa dobili računsko skloppe same.

**) Pomenja leto ustanovitve.

zidu. Bolnik naj bo dobro očrjen; premeni mu vsak dan perilo! Rjuhe morajo biti čedne in dobro napete, da se ne nagrbantijo in ne otisčijo bolnika, ker se na ta način delajo sene. Piti mu daj vsake četrt ure (če te prosi ali ne) dobre pitne, najboljšje pa prekuhane in hladne vode ali limonade, pa ne prekisle. Nagovarjati ga ni treba, ker tak bolnik ne potrebuje nobene zabave.

Ako je životna toplota čez 30 stopinj Celzija, umij mu ves život s postano vodo večkrat na dan. Na glavo mu polagaj mrzle ohtladke.

Kaj sme uživati?

Uživa naj na vodi ali na mleku dobro prekuhan in potem skozi sito pretlačen riž, moko in gres, nadalje trde žemlje in bel kruh

menice, posojilo je omejeno le na lastne družnike, vsi letni prebitki se devljejo v rezervni zaklad in se ne izplačujejo nobene dividende. Tudi razširjajo rajfajznovke svoj delokrog na majhno okolico, po navadi le eno ali dve občini. Pri Deličevem zistemu pa se posejue tudi na menice, delokrog je neomejen in izplačujejo se tudi dividende.

Dalje prih.

Kmetiski pogovori. *)

V boju za obstanek.

I.

Vozil sem se z mešanim vlakom južne železnice proti Trstu. Počasi je zapihal stroj in enakomerno so drdrala kolesa. Vozovi so se gugali naprej, na levo in na desno. Potniki so dremali, ali se tiho pogovarjali; ta je gledal skozi okno, oni je bral časopis. Vsa vožnja se mi je zdela nekako žalostna, prisiljena, brez življenja, brez zanimanja in brez skrajne potrebe. Največ je k tej sliki pripomoglo potujoče občinstvo, večinoma delavci, kmetje in manjši obrtniki. Nihče se ni pritoževal na slabo, počasno vožnjo; nekako leno so se vdali v svoj položaj. Na postajah smo se mudili dolgo; premikali so vozove, pripenjali jih in odpenjali, vozili naprej in nazaj. Potniki so izstopali in vstopali. — žalostno, prisiljeno, leno. — Srčal nis je brzovlak. Dvignile so se trudne glave, toda le za trenutek. Kakor sen, bežal je brzovlak mimo nas — kratko razburjenje — in zopet stara zaspala slika.

Nehoté sem primerjal to sliko z našim kmetiskim življenjem. Od pamti-veka sem se vozimo počasi z mešanecem, zaspamo, po starem tiru. Nagibljemo se na vse strani, toda stara navada nas vleče vedno enakomerno naprej. Eni se rodé, drugi umirajo, položaj je pa vedno stari. Zato smo pa tudi samo delavci ter se vozimo z mešanecem, počasi, leno in zaspamo. — Brzovlak zdel se mi je podoba naprednega življenja, močatosti in samozavesti.

Z ozirom na naš gospodarski položaj, na naše revno, enakomerno samozatajevanje, truda in skrbi polno kmetisko življenje, namenil sem se, da premotrim na tem mestu naše kmetiske gospodarske zadeve, da po izkušnjah hvallim hvale vredno, grajam slabo, brez ozira na obstoječe razmere in primerjam naše kmetisko gospodarstvo z delovanjem kmetov v drugih državah. Treba bo rezati rane, iz-

*) Pod tem naslovom bomo odslej priobčevali razne želje, potrebe in koristi našega kmeta. Pripricani smo, da bodo članki vzbudili splošno pozornost.

(pa brez skorje), tudi na ta način pripravljen z rumenjacom; goveja juha (ne mastna) je ravnotako dobra za take bolnike. Če nima posebne driske, daj mu čisto mleko, seveda prekuhano. jajca sme jesti do tri na dan, in sicer rumenjaki, surov, stopen v juhi ali v cukreni vodi ali stopen s cukrom samim. Tudi surovo jajce na četrt litra cukrene vode, prav dobro stopeno, je dobra redilna pijača. Prav mehko kuhano jajce je dovoljeno, nikakor pa ne sme jesti ocvrtih jajec. Tudi spinača brez jajec je dovoljena, potem prekuhane in skozi sito pretlačene hruške in, če ni driske, tudi tako napravljen sok iz jabolk. Kamelični in janežev čaj je dovoljen. Če je bolnik zelo opešal in ni vroč, daj mu, pa le na zdravnikovo dovoljenje kuhano vino. Prepovedana

prati in razkužiti korenito in, če se mi to posreči, upam, da bolnik ozdravi.

Ne bodele mi ugovarjali, če rečem, da je glavna napaka in obnem čednost našega kmeta — hlapčevska ponižnost. Najbolj se pogreša pri njem stanovske samozavesti, odbočne možatosti in kmetkega ponosa.

Kmeti bi se moral potrkati na široke prsi in reči: Kmet sem, delam z glavo in rokami, da vas preživim. Član sem najmočnejšega stanu na zemlji. Če bi mi ne delali le pol leta, umirali bi lakote milijoni in družabni red na zemlji bi bil uničen. Dalje prih.

Dopisi.

Iz Krope. (Brezsrčen duhovnik.)

Poroča se nam: Pred dobrim mesecem je tukaj umrla bivša farovska dekla Reza. S krvavimi žulji si je prislužila nekaj denarja. Župniku Hönigmanu je zadišal ta denar in hočil je prav pridno obiskovat Rezo, katera je zbolela. In res jo je pripravil do tega, da je vse trdo prihranjene krajcarje zapustila Hönigmanovi nevesti — cerkvi. Bilo je 800 kron. Za testamentarični priči sta bila dva njegova kimovca, ki sta obnem cerkvena ključarja, to sta znana podrepnika Čačman in falirani župan «Lukca». Reza je umrla. Ima pa v Polenji vasi pri Selcih starega in revnega brata. Ta siromak je prišel ob palici čez hrube v Kropo h pogrebu in mislil je, da bo dobil kaj po sestri. Toda nič ni dobil siromak, razen nekaj ene šare, ki ni nihi 10 kron vredna. Revez je tako jokal, da se je ljudem smilil v srce, ker je upal, da bo dobil kakšne krajcarje za življenje. Pa ni bilo nič, ker je slo vse v farsko bisago. Ta resnični dogodek nas jo prisilil, da smo javno pribili tu nezavlišan napad kranjskega duhovnika, ki bi odrli žive ljudi, da bi prodal njih kožo. Opozarjamo naše poslance, naj si zapisejo take slušaje, da se o gotovem času izpregovori resna beseda, da se naj kaznuje

so vsa trda jedila. Bolnik naj si spere večkrat na dan usta, če pa sam ne more, očisti mu jih z mokro ruto ali mokro bato.

Kako se ubranimo legarja?

Blato in sealnico takih bolnikov naj se zakoplje na polju ali pa na vrtu, ko se je poprej pokrilo z negašenim apnom, nikakor pa ni umestno, zlivati teh človeških odpadkov v gnojišče ali v stranišče, posebno če nimajo cementiranih jam.

Bolnikovo perilo, tudi posteljno moras posebno prati — pa ne v potoku — ker na ta način bolezen zaneseš. Najboljše je perilo prekuhati.

V okuženih krajih pijte le prekuhamo in ohlajeno vodo ali vodo iz vodovoda. Mleko uživajte vsi le prekuhamo!

Bolnik naj leži sam in ne z drugim skupaj v eni sobi. Bolnikov strežaj naj se ne bavi z drugim delom — posebno ne s kuho in postrezbo drugih ljudi; strežaj naj posebno pazi, da bolnika in samega sebe (roke, usta) dobro odrgne s krtačo in milom in to gotovo vsakokrat, ko je čedil bolnika in predno hoče sam jesti.

Obiskovanje hiš, kjer leži za vročino bolan, naj se popolnoma ustavi, in otroci iz te hiše ne smejo obiskovati šole. Vsak slučaj vročinske bolezni se mora naznaniti dotičnemu županstvu.

duhovnika, ki hodi na smrtno posteljo pri-ganjat ljudi, da zapuste vse premoženje za cerkve in druge duhovske namene. To je naravnost škandal!

Novice iz Cerkljan.

— Cerkljansko soto je zapustil g. Anton Mahkota. Bil je tu splošno priljubljen; upamo, da ga bodo tudi Vokljani ljubili vsled tihega značaja.

— Eno učiteljsko mesto je sedaj izpraznjeno. Upamo, da dobimo moško moč; govori se pa, da pride učiteljica. Če hoče višja šolska oblast ohraniti posestno stanje, tedaj mora biti učitelj, pa tudi ljudstvo si moško moč želi za poučevanje dečkov.

— Naj pride, kakor hoče, rečemo le, da Slomškarije je v Cerkljah dovolj s sedanjima dvema učiteljicama. Posebno gđ. Pavla se obnaša, kot bi ne bilo druge oblasti nad njo, kakor samo domač krajni solski nadzornik — župnik!! Opozarjamo, da zapira deklice iz svojega razreda do 3. ure, še celo do 5. ure popoldne ob dneih, ko je hud mraz in pa še kak zapovedan post. Naj se preišče, pod kakim nadzorstvom so takrat deklice.

— Na enorazrednico v Zalogu je imenovana kot voditeljica gđ. A. Vavken.

— Sosednja občina Lahoviče je izvolila županom mladega in nadarjenega posestnika Frana Pušavca. Živel!

— Za leto 1906 se bodo pobirale občinske doklade na vse direktne, to je posredne davke po 50%; to se razume: na 2 kroni državnega ali cesarskega davka od zemljišč in obrtov, znašala bo občinska doklada 1 krono. Potem se pa ne čudite, da so davki tako visoki! K temu še pridejo deželne, cestne, zdravstvene doklade i. t. d.

— Zaspanci, pokoncu! Občinski zakon ima določbo, da so seje občinskega odbora javne. Posebno seje, v katerih se sklepa račun in proračun, to je denarne zadeve v občini. In kaj pri nas vidimo? Gospodje (!!) se vsedejo kar lepo k mizi in med seboj podomače naredo. Da bi se seja kdaj javno naznanila za javno, razglasila pred cerkvijo, o tem nihče nič ne ve. No, pa kdo je še to zahteval? Menda nihče! Za javne stvari, ki se tičejo našega blagra, bi se morali pa že bolj pobrigati, kakor za lanski snog.

— Občinske doklade znašajo okrog 6000 K na leto. Koliko let se pobirajo tako visoko? Kdo ve? Bomo pa mi povedali o pribliki.

— Da se razumemo. Ne mislimo našemu županu v tem kaj predbacivati, ampak vsemu občinskemu odboru, ker za javno gospodarstvo je cel odbor odgovoren. Da, da, tudi tisti, ki ne vedo, ali se glava drži vratu ali petá.

— Časopisi so poročali, da je bil aretiran na Notranjskem Jakob Kuhar iz Cerkljan. On je le z Grada. Sicer taki možje ne delajo nikomur časti.

Novice iz medvodske občine.

— Šmorceva, župana, ni nič sram, ker drugače bi tožil, ko mu ljudje očitajo, da je kradel smreke in v sami srajci letal za ženskami. Ta človek je se toliko predrzen. da iz občinske pisarne ljudi meče in jih

zmerja z «lumpi». Tako je storil namreč pretečeno nedeljo z nekim mladeničem, ki je v službi pri neki ljubljanski tvrdki. Kakšen je tak župan?

— Kaplaná Brajca skof še ni spravil iz Sore, čeravno ga nihče v Sori ne mara. Sedaj so začeli že letati k Brajcu drugi taki poštenjaki, kakor je on sam. Kaplan Magajna in tolsti Sinkovec sta se privlekla ta teden v Soro. Kaplanu Brajcu se kolče, da bi šel v novo župnišče, a se moti. Zanj je še kaplanija prelepa, za v kakšno lepše poslopje niso taki ljudje.

— V Preski je kupil pomarančar — Brencce neko hiso za Delavski dom. Dal je zanjo 10.700 K. Sedaj bode iz delavcev «prašal» denar. Vsak je neumen, če da le kakšen vinar zato, ker je to v vodo vržen denar. Kakšne koristi bodo od tega? Koliko bode donasla ta «dom» delavcem. Vprašajte to Brenccega, on že ve, ker zna več, kakor hruške «pečt».

— Nova iznajdba Brencetova je ta, da zna pošiljati vinske sadove po železnici tako, da mu nihče ne more izpiti kaj vina. In kako to naredi? Sode zabije v «kiste» in jih pošlje za vino. To se pravi, da je iznajdljiv talent! Kdo se mu more primerjati?

— Za župnika Berceta nabirajo podpise v sorski župniji. Nabrli so jih že nad 600. Kaplan Brajcec odvraca ljudi, naj se ne podpisujejo, ker bodo mogli plačevati potem. To je res pravi dušni pastir!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam.

Dvajseto družbeno leto 1905 se bliža svojemu koncu in gotovo bi bilo častno za naše podružnice, ko bi mogli trditi: Družba je imela ob svoji dvajsetletnici 151 delujočih podružnic — niti jedna izmed njih ni spala.

Žal, da te sodbe glavno vodstvo ne more izreči še letos v «Koledar-Vestniku» za 1906. leto. A veliko pa nam je do tega, da se v prihodnjem «Koledar-Vestniku» za 1907. leto z večjimi prispevki, kakor je bilo to dosedaj, izkažejo vsaj one podružnice, ki so to letošnje leto delovale tako, kakor jim je velevala njih domorodna ljubav.

Zato prosimo vse svoje podružnice in njih častite odbore, da sigurno še pred potekom tega leta — to je pred 31. decembrom 1905. — vpošljejo vse svoje prispevke, ki so jih nabrale za letos in svoje eventualne blagajniške preostanke od prejšnjih let v vodstveno blagajnico s priloženo položnico c. kr. poštno-hranilnega urada.

Preostajajoče položnice pa naj se ohranijo blagovoljni prihodnji vporabi.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.
V Ljubljani dne 20. novembra 1905.

Dolenjske novice.

— Vinski semenj v Krškem. Na občeno željo priredi krška občina letošnja jesen še en vinski semenj v Krškem, in sicer v sredo, dne 6. decembra 1905, to je na dan Svetega Miklavža. Točil in kupčijo sklepal bo vsak vinogradnik sam, ki naj v to svrhu prinese seboj eden ali več litrov svojega pridelka za poskušnjo. Semenj se prične ob 9. uri dopoldne v stekl. salonu na vrtu g. Gregoriča.

v Krškem. Istotam in istega dne bo ob poldevetih zjutraj deželni po'ovalni učitelj g. Fr. Gombač predaval o umnem kletarstvu. Tega predavanja se sme udeležiti vsakdo. Uljudno se prosi, da posetijo tudi ta semenj zlasti gostilničarji in vinotrčci v mnogobrojnem številu, ker pride, čeravno se je že veliko vina razprodalo, mnogo vinogradnikov iz krškega okraja in Sp. Štajerske, ki prineso svoj izborni letošnji vinski pridelek na poskušnjo in naprodaj. Eventualno se bodo oddajale tudi manjše množine. Županstvo v Krškem:

Dr. T. Romih.

— Vinski semenj v Novem mestu se je jako dobro obnesel. Razun mnogobrojnih kupcev iz vseh krajev zlasti se iz Ljubljane in Gorenjske je prišlo na semenj 111 vinskih ponudnikov, več kot 20 pa jih je odšlo, ker niso imeli več prostora. Tako prenapolnjeno je bilo. Vsega skupaj se je ponudilo vina 5033 hektolitrov, prodalo na licu mesta 478 hektolitrov, raztreseno drugod pa gotovo še 200 hektolitrov. Najvišja ponudna cena 64, prodajna 56, najnižja ponudna 42 prodajna 40. Grajščak Bertische s Pogancev je prodal najdražje 10 H po 56 — kupcem Dereani in Vehovec iz Žužemberka, najnižje pa posestnik Herroy iz Volovnika pri Krškem 19 H po 40. Zastopani so bili vsi vinski kraji, najbolj seveda krški kljub temu, da je bil isti dan tudi na Vidmu vinski semenj.

— Gospoda Windischer in Jakše iz Kandije se sedaj nista dobila pred 14 dnevi zahtevano pojasnilo in zadoščenje na tem mestu, kjer sta ga zahtevala. G. vodja kmetijske šole, ki je svojim učencem svoj čas prepovedal obisk njunih gostiln, bi svojo dolžno nalogo rešil častneje, ako bi se tudi za to zadevo tako vestno brigal, kakor se je glede podraženja mleka. Dopisnik notice o podraženju mleka je bil prav isti, kakor za neopravičeno prepoved dveh najuglednejših kandidjskih gostiln; radi bi torej vedeli, ali je dopisnik tudi glede gg. Windischerja in Jakšeta «grdi lažnivec» kakor se ga je glede mleka javno razbobnal. V ložjo rešitev dostavlja se le še, da je dopisnik glede afere gg. Windischerja in Jakšeta svojo trditve direktno povdarjal, med tem ko je glede podraženja mleka storil le to, kar so ga drugi naprosili in ni nikogar direktno obdolžil.

— «Dve leti in pol je že minilo.» Ta kitica znane pesmice mi sili nehote še enkrat čitati Malovičevo «Izjavo» v zadnjih «Dol. novicah». Torej dne 19. septembra je on izjavil, da je demokrat in se isti dan se je raznesla vest po mestu: Malovič je socialdemokrat. Ali je ta vest bila opravičena ali ne, za to ne vemo, vemo pa, da mu je še ne dolgo temu isto tudi «Slovenski Narod» očital in da se gosp. Malovič po isti nikakor ni čutil žaljenega. To dokazuje on sam, ker se on cela dva meseca ni brigal za to celo ne v «tisti temni noči», ko je urnih krač pihal čez novomeški trg iz nekega lokala, kjer se je občinstvo na stroške njegove demokracije prav poceni zabavalo. V zadnjem času se je uvidelo, da bolezen iluzij in domišljavosti zelo napreduje, ali kakor pravi «brat Martin», katerega bomo igrali 2. decembra v naši novomeški Čitalnici: «jetra so se sprla z ledvicami, oboje pritiska na želodec in za to je krava bolna na — možganih». Pustili smo g. Maloviča pri miru, in upali smo, da tudi on ozdravi svojih bolečin. Ne!

Svojo «Izjavo» je pač samo zato napisal, ker mu je dolgega časa dolg čas in ker hoče imeti na vsak način še nadaljni boj — blamaže. On dobro ve, če v isti sapi kakor v javnem časopisu brez vsacega razloga psuje ljudi z «nesramnimi obrekovalci in lažniki», ravno tem že opsovanim ljudem grozi, da jih tira pred sodišče, da mora pravzaprav postati le on tisti, ki spada zaradi tacih psov in žaljenja časti na zatoženo klop, ali kijub temu, — on hoče boj in — blamaže. Prizadeti gospódi svetujemo samo, da se s tem človekom odločno obračuna!

— Za dva vinarja kupil veliko lončeno peč je te dni neki prebrisanec v Novem mestu od znanega lončarja «Ribničana». «Ravno nov cekin imam,» je rekel prebrisanec, in «zglihala» sta in Ribničan je dal kmetu veliko lončeno peč; a kmet Ribničanu mali nov denar v znesku dveh vinarjev. — Tako bo «Ribničan Vrban spet po celem svetu» znan!

Deželni zbor kranjski.

VIII. seja dne 18. novembra.

Klerikalci podajo nujni predlog, da se sploh opuste nemški zapisniki in sestavljajo samoslovenski. Utemeljuje predlog dr. Šustersič. Poslanec Barbo se izjavlja proti, poslanec Hribar pa v imenu narodno-naprednih poslancev za predlog. Nujnost je bila vsprejeta.

Poslanec Hribar utemeljuje svoj predlog glede oprostite po potresu poškodovanih poslopij od deželnih priklad, kateri predlog se odkaže finančnemu odseku.

O nujnem predlogu glede pooblastitve deželnega odbora, da sme zagotavljati deželne prispevke za vodovodne zgradbe in uravnave rek, poroča poslanec Margheri. K temu predlogu govore poslanci dr. Schöppl, dr. Šustersič, Povše in Pirč, ki pravi, da predloži finančni odsek posebno poročilo o vodovodu za Kranj, in pravi, da se zanesljivo predloži še v tekočem zasedanju. Župan Hribar izjavlja, da bodo napredni poslanci glasovali za ta predlog. — Poslanec Božič govori o uravnavi vipavskih vod in ožigosa skandalozno zavlačevanje te uravnave in graja radi tega deželni odbor. Povše opravičuje deželni odbor. Po kratkih govorih poslancev dr. Žitnika in Hribarja ter dež. predsednika Schwarza se navedeni predlog finančnega odseka soglasno sprejme.

Na to se voli deželnim odbornikom iz kurije veleposestva grof Barbo, njegovim namestnikom ob baron Apfaltrern.

V pridobninsko komisijo se izvolijo 4 člani in 4 namestniki in 8 članov ter ravnolotoliko namestnikov v prizivno komisijo glede osebne dohodnine.

Koncem seje poda poslanec Povše nujni predlog, naj se deželni odbor pooblasti, da se sme udeležiti dražbe užitninskega zokupa. Razpravlja se o tem v tajni seji. Predlog obvelja.

IX. seja dne 21. novembra.

Začetkom seje se vname boj za zapisnik, ker deželni tajnik čita zapisnik v obeh jezikih.

Deželni predsednik Schwarz odgovarja radi meščanske šole v Postojni in obljublja, da se otvori že prihodnje leto.

Poslanec Pogačnik vloži interpelacijo, ker namerava poštno ravnateljstvo po otvoritvi nove železnice Jesenice-Trst opustiti poštno Lesce-Bled. Interpelantje vprašajo: Ali hoče deželni predsednik posredovati, da se ta tudi za promet tujcev važna poštna zveza ohrani za vlake, ki prihajajo iz Ljubljane?

Poslanec Povše poroča o železnici Trebnje-Mokronog in Šentjanž. — O zakonu glede izvršitve potrebnih del za osuševanje ljubljanskega barja poroča dr. Šustersič. Ko govorita se poslanca Povše in Hribar, se zakon soglasno sprejme. — Poslanca Povše, dr. Žitnik in tovariši vložijo nujni predlog, da se dá Dolenjski brezobrestno posojilo iz meliozacijskega zaklada. Za nujnosti govorita še poslanca Povše in Dular, na kar se predlog sprejme in odkaže odseku.

Samostojni predlog narodno-naprednih poslancev glede slov. vseučilišča se glasi: Vis. dež. zbor skleni: 1. Vlada se glede na sklepe deželnega zbora kranjskega v sejah dne 28. februarja in 28. decembra 1898 nujno pozivlja, da pospeši vse predpriprave za ustanovitev vseučilišča z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto v Ljubljani in da kar najpreje mogoče pri državnem zboru izposluje ustanovitev tega vseučilišča. 2. Izvoli se pod predvoditeljstvom deželnega glavarja odposlanstvo še dveh članov deželnega zbora v ta namen, da zaprosi avdijske pri Njegovem Veličanstvu cesarju ter ob vzožju Najvišjega prestola izroči najudanejšo prošnjo za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. 3. Izvoli naj se iz deželnega zbora odsek treh članov v ta namen, da stopi v stalen vseučiliški komité, v katerem naj bodo z enakim številom odposlancev zastopani: občinski svet ljubljanski, «Matica Slovenska», društvo «Pravnik» in profesorski zbor knezoškofijskega semenišča v Ljubljani. Ta komité stopi naj na primeren način v dotiko tudi z zastopniki slovenske akademične mladine na dunajskem, graškem in praskem vseučilišču. 4. Dovolj se iz deželnega zaklada vsota 2000 K, ki naj se izplača navedenemu vseučiliškemu komitéju v namen, da razpiše ceni po 1000 K za dvoje najboljših znanstvenih spisov, katerih eden naj bode pravoslovne, drugi pa modroslovne vsebine in katerih vsak naj obsega najmanje pet tiskanih pol. Ta vsota izplača se pa temu komitéju le tedaj, če se zaveže poskrbeti za to, da ona spisa, katerima prisodi ceni, izideta v tisku.

Predlog utemeljuje poslanec Hribar, na kar se odkaže upravnemu odseku.

Nato pride na vrsto predlog glede davčnih olajšav za nova industrijska podjetja. kateri predlog utemeljuje poslanec dr. Majaron. Predlog se odkaže finančnemu odseku.

Poslanec Božič utemeljuje predlog, s katerim se vlada pozivlja, naj razveljavi ukaz finančnega ministristva, s katerim se kmetovalcem zabranjuje kuhanje figovega žganja in samopridelanih fig. Govornik pojasnjuje škode, ki zadene po tem ukazu Vipavsko. Predlog se odkaže upravnemu odseku.

O vipavskih vodah poroča poslanec Božič, o redni letni podpori za realko v Idriji pa dr. Ferjančič.

Dr. Ferjančič utemeljuje samostojni predlog, naj deželni odbor zaukaže poizvedbe zaradi zgradbe ceste skozi Črno do

kranjsko-štajerske meje v namenu zveze skozi Lučensko dolino do Luč, da stopi v dotiko s štajerskim deželnim odborom radi nadaljevanja te ceste na štajerskih tleh in z interesi radi prispevkov ter o tem poroča v prihodnjem zasedanju. Predlog se odkaže upravnemu odseku.

V imenu ustavnega odseka poroča dr. Krek in predlaga, naj se sklene, da se zapisnik piše samo v slovenskem jeziku. Obenem nasvetuje resolucijo, naj deželni odbor poroča o rabi jezika. — Župan Hribar predlaga, naj deželni odbor avtonomnim uradom, kadar prebivajo Slovenci, in ministrstvom dopisuje v slovenskem jeziku. — Grof Barbo v imenu veleposestnikov protestira proti temu. Po govorih dr. Šušteršiča in župana Hribarja sprejme zbornica odsekov predlog glede zapisnika in odsekovo ter Hribarjevo resolucijo glede uradovanja.

Deželni glavar izjavlja, da se bo zapisnik pisal slovensko, za nemške poslance pa da se napravi poseben prevod zapisnika v nemškem jeziku. (Burni ugovori.) To je stvar predsedstva deželnega zbora. (Burni ugovori.)

Tedenski politični pregled.

Državni zbor se snide — kakor smo že poročali — prihodnji torek. Na dnevnem redu je poročilo glede višjih adjutov in poročilo o zavarovanju zasebnih uslužbencev.

Kongres jugoslovanskih književnikov in časnikarjev se je vršil te dni. Slovence je zastopal časnikar Plut. V predsedstvo so bili voljeni za Slovence imenoma dr. Zbašnik, Hrvat Gjalski, Srb Ilić in Bolgar Georgijev. Urednik Bobčev je čital geološko razpravo. Srbski časnikarji, kateri od pripravljalnega odbora niso bili povabljeni na kongres, so po podani tozadevni izjavi zapustili zborovanje. — Prihodnji kongres bo v Ljubljani.

Načrt za volilno reformo je vlada baje že sestavila dogovorno z zastopniki vseh strank. Ministrstvo notranjih zadev izdeluje sedaj razdelitve. Število poslancev ostane, kakor dosedaj, 425.

Ogrska kriza je ravno sedaj stopila v oster stadij. Razni komitati se branijo instalirati od vlade imenovane velike župane. Bivši ministrski predsednik Széll je izjavil pred kratkim, da se razmere najbrž še poostre.

Tajen odpor črkostavcev. Tarif, sklenjen med črkostavci in njihovimi principalii, poteče koncem tega leta. Pogajanja zaradi novega tarifa so se razbila in pričakovati je splošne stavke črkostavcev. Ker pa so črkostavci v nekaterih mestih pričeli s tajnim odporom, pričelo je posredovati trgovinsko ministrstvo, da se zopet prične pogajanja. Posvetovanja so se vršila minuli torek in sredo. Lastniki tiskarn so izjavili, naj črkostavci pred vsem prenehajo s tajnim odporom, ker to pomenja po njihovem mnenju kršenje tarifa, ki je še veljavno. Zastopniki črkostavcev so na to brzojavno prekinili tajni odpor.

Katoliški shod se je vršil minuli teden na Dunaju. Napadalo se je svobodno šolo, obsojalo gibanje »proč od Rima« in sprejela resolucija v prid vseučilišča v Solnogradu.

„Narodna avtonomija.“ Na Dunaju so osnovali pod tem imenom novo društvo, katerega cilj je: uvedba narodne avtonomije na

podlagi narodne enakopravnosti vseh narodnih plemen in pasem, spicskih človeških pravic in medsebojnega spoštovanja ter tolerance.

Konflikt s Turčijo. Sultan v Carigradu je postal trdovraten. Ko so zahtevali poslalniki raznih držav skupno konferenco, da bi mu priporočili, naj sprejme reformni načrt za Macedonijo, pred vsem finančno kontrolo velevlasti, je odbil to avdijenco. Velevlasti so sklenile, da prirede mornarsko demonstracijo proti Turčiji. Vsaka velesila odpošlje po tri bojne ladje, ki so se združile dne 22. t. m. v Pireju, atenski luki, pod vodstvom avstrijskega generala Ripperja.

Napetost med Bolgarijo in Turčijo se je zelo poostрила, da se je resno bati vojne. Obe armadi sta tudi že pripravljene.

Norveški kralj, danski princ Karol, si je izbral ime Hakon VII., svojemu sinu pa je dal ime Olaf.

+ FERDINAND SAJOVIC

V četrtek, dne 23. t. m. je umrl v Kranju trgovec g. Ferd. Sajovic v 65. letu svoje dobe. Pokojnik je bil rojen dne 4. maja 1841 na gradu Turnu pri Velenju. Leta 1864 se je naselil kot trgovec v Kranju in prevzel tu renomirano trgovino »pri Pleiweissu«, katero je vodil do svoje smrti. Njegovo ime je v ozki zvezi z vsem narodnim in gospodarskim pokretom našega mesta, odkar je prišel pokojnik med nas.

Od pivega početka svojega bivanja v Kranju je bil neumoren delavec na narodnem bojišču, bodisi v političnem, bodisi v gospodarskem ali družabnem oziru. Dolgoletni član mestnega starestinstva, bivši predsednik »Narodne čitalnice« in gasilnega društva ter podpredsednik mestne hranilnice, je bil pri vseh teh korporacijah izredno delaven tako v odborih kakor tudi v načelstvih. Mestno županstvo in narodna čitalnica sta razobesila pokojniku črno zastavo. Ko je narodnostni boj za časa deželnozbornskih volitev, ki so prinesle nemški deželni manjšini zadnjo umetno in nasilno skovano večino, najhujše divjal, stal je kekor neupogljiv steber v sredini volilne agitacije in smelo trdimo, da ni nemala zasluga pokojnikova, če se je moglo mesto Kranj edino ponašati z zmago v volilni borbi, da je bilo mesto Kranj edino, ki je imelo iz mestne skupine v deželnem zboru slovenskoga poslanca. — Pridobil si je mnogo zaslug za zopetno pridobitev gimnazije.

Ko je lansko leto praznoval štiridesetletnico svojega delovanja v Kranju, podelila mu je občina častno meščanstvo. Dčila ga je ena posebno redka lastnost. V času najhujšega terorizma smo se nanj smeli zanesti. Nikdar se ni odtegnil, če smo ga klical, noben posel mu ni bil premalenkoten, prekočljiv, nobena pot pretežavna, pretrnjeva.

Bil je blag soprog in požrtvovalen oče. V družbi tih, se je vendar do zadnjega živo zanimal za vse javne zadeve. Danes spremili smo ga v veličastnem sprevedu na kranjsko grobišče, katero smo zapustili vsi brez izjeme z zavestjo, da smo pokopali — vrliga, celega mčza. N. v m. p.!

Novičar.

Deželni zbor kranjski. Poročilo o sejah dež. zbora smo morali prekiniti radi družega obilnega gradiva. Deseta seja se je vršila minulo sredo. V tej seji se je sklenil vodovodni zakon za Kranj in okolico. O X. XI. in XII. seji poročamo obširneje prihodnjič. Omenjamo za danes le najvažnejše: Oženjenim učiteljem se dovoli 25% doklada. — Slovenskemu gledališču se dovoli deželna podpora za dve leti v znesku 25.200 K. Klerikalci so glasovali proti. — Podporni zalogi gimnazije v Kranju se dovoli 800 K, dijaski kuhinji v Kranju 1500 K, deželni zvezi za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem 6000 K.

Vodovod za Kranj in okolico. Nepopisno veselje je zavladalo v Kranju minulo sredo popoldne, ko je dospela vest, da je deželni zbor pritrdil po finančnem odseku predlaganemu zvišanju deželnega prispevka, od 25 na 30% k preračunjenim vodovodnim stroškom in da je sprejel zakon, glasom katerega se bo vodovod za Kranj in okolico gradil kot deželno podjetje. Kakor se nam poroča, so si za ugodno rešitev tega vprašanja stekli poleg domačega poslanca še posebnih zaslug g. deželni glavar Oton pl. Detela in nastopni člani finančnega odseka gg.: dr. Ivan Tavčar (poročevalec v zbornici), Ivan Hribar (odsekov načelnik), Francišek Povše in Rudolf grof Margheri. Kranjsko meščanstvo se bo vedno hvaležnim sreem spominjalo imenovanih poslancev.

Zahvala vodovodnega odseka Šentur. Vodovodni odsek vasi Šentur nam je poslal zahvalo, katera se je odposlala dež. poslancu mesta Kranja, g. Cirilu Pircu. Taista slove: »Visokotislani gospod! Z največjim veseljem smo sprejeli vest o zagotovljenem vodovodu. Iskreno se Vam zahvaljujemo za Vaše trudapolno in vztrajno delo. Dolžni smo Vam hvaležnosti tembolj, kar ste, dasiravno niste naš zastopnik v deželnem zboru, tako možato in neupogljivo zastopali naše koristi. Sprejmite drage volje našo zahvalo in hvaležnost, ki naj Vam bo v malo povračilo za Vaš brezmejni trud. Tudi drugim gg. poslancem narodne stranke, ki so Vaše neumorno delovanje v prid vodovoda vztrajno podpirali, izrekamo največjo zahvalo. Prosimo le, da jim po možnosti izporočite našo zahvalo. Drugim pa, ki so delali našim koristim nasprotno, izrekamo svoje ogorčenje in nazaupanje. Z najodličnejšim spoštovanjem vodovodni odsek vasi Šentur.«

Ljudska predavanja v Kranju. Tekom letošnje zime pridejo na vrsto ta-le predavanja: Voda v pesništvu (odvetnik dr. Valentin Štepihar); O zračnem tlaku (prof. Anton Peterlin); Življenje in delovanje Antona Linharta (prof. Makso Pirnat); Kemične sestavine zraka (prof. dr. Vladimir Herle); Volitve pri Grkih in Rimljanih (prof. Anton Jeršinovič); Telovadba in njene fiziološki učinki (prof. Ivan Jane); Nekaj iz delavnice človeškega organizma z ozirom na vsakdanje življenje (okr. zdravnik dr. Edvard Šavnik); Francozje v Kranju (prof. Jožef Bučar); O ljudskošolski vzgoji (učitelj Francišek Ivanec); Posledice ledene dobe na Gorenjskem (prof. Francišek Komatar); o pneu-

matični gradbi temeljev (nadinženir Bolča Bloudek); Gorenjec ob Valva-zorjevem času (prof. Makso Pirnat).

Prvo predavanje. namreč: Voda v pes-ništvu (predava dr. Val. Štempihar) se vrši v soboto, dne 2. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih tukajšnje «Narodne čitalnice». — Kraj in čas ostalih predavanj objavimo pravočasno.

V Domžalah je zmagala dne 24. t. m. pri občinski volitvi III. razreda — **nemško-taraka** stranka.

Veselica v „Narodni čitalnici“ v Kranju. Dne 18. t. m. so se zopet enkrat do kraja napolnili prostori «Narodne čitalnice» v prvi vrsti članov, pa v precejšnjem številu tudi nečlanov. Predstavljalji sta se dve veseloigri. Prva je bila «Idealna tašča» od P. Perrona. Igra ima le malo dejanja in malo duhovitosti in je torej tem kočljivejša za diletante. Vendar je še precej dobro uspeła, na čemur gre vsa zasluga izbornej predstaviteljici Berte Kaste-ličeve, ki je pač napravila iz svoje vloge vse, kar se storiti da. Tudi njen soprog Pavel Kastelic je dopadal — pa bi bil gotovo še boljši, da je v samoobsebi komičnih prizorih nekoliko manje pretiraval. Salonska igra, ka-koršna je «Idealna tašča», ne prenese mnogo komike v kretnjah in mimiki. Gospa Ska-lova, idealna tašča, pa bi bila smela ob precej sumljivej situaciji, v katerej je dozdevno našla svojo hčer in psevdno svaka, postati nekoliko živahnejša. Sicer pa je njena predstaviteljica pokazala, da n. predreže. — Druga igra je bila «Starinarica» od B. Vikove-Kunčičke. Ta je donesla več življenja na oder in med gle-dalce. Dejanja mnogo in mnogo komičnih zapletkov, večinoma vse vloge so bile v naj-spretnjših rokah. Naravnost izborna sta bila dr. Dolnik in njegova nečakinja Slayka. Po-znalo se jima je pri vsakej kretnji, da sta na odru takorekoč doma. Vendar nas je dr. Dolnik nekoliko iznenadil, ko je v neravnosti, da omedli, mestu ponujane vode zahteval piva — on, solidni, uzorni, ne več mladi doktor medicine! Amalija Dolnikova je pred-stavljala novinka, katere seve ne smemo so-diti preostro — vendar imamo dovolj upra-vičene nade — da postane izborna igralka, kadar jo popusti «Lampenfieber» in se neko-liko udomači na odru. Isto velja o pravniku Belcu; pričakujemo, da se nam v «Rokov-njačih» prikupi še boljše. Mrak, butasti občins-ki sluga, je bil popoln. Gospod N. se je z vso požrtvovalnostjo takorekoč identifičial s svojo pač hvaležno, a ne haš laskavo ulogo, za kar je želi zasluženo pohvalo. Obe «kme-tici» sta sicer majhni, a za skromne igralke prav hvaležni vlogi in smeta biti obe igralki z uspehi zadovoljni. Naš kor ditentantov se dviga vedno bolj v svojej dovršenosti in sme čitalnica istemu hvaležna biti. L. vrlo na-prej! Izrecno pa moramo danes pohvaliti tudi našo meščansko godbo, ki je res zaslu-žila splošno pohvalo, kojo je žela. Po krat-kiem odmoru pa se je zasukala mladina in rajala dolgo v noč.

Blejski diletantje prirede v nedeljo, 26. novembra 1905 v «Blejskem domu» veselico z igro v prid učiteljskemu konviktu. Vspored: Čitalnica pri branjevki. Enodejanka. Po igri prosta zabava, ples in šaljiva pošta. Gene prostorom: Od 1. do 4. vrste po 1-80 K, od 4. do 7. vrste 1 K, od 7. do 10. vrste 80 vin., stojšča 40 vin. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabijo diletantje.

Umrla je v Ljubljani gđc. Viktorija Praprotnik, učiteljica na tukajšnji dekliski šoli. Pokojnica je bila zadnji čas vsled bo-lezni na dopustu. Pogreb je bil včeraj. Lahka ji zemljica!

Velik shod za splošno in enako volilno pravico se vrši jutri v nedeljo na Savi pri Jesenicah. Po shodu bo izpred na Je-senice.

Umrl je Valentin Kurent, posestnik v Prevojah, rojen l. 1817. Biserno poroko je imel pred 2 leti, torej je bil 62 let poročen. Za njim žaluje soproga, stara 85 let, in 8 otrok.

„Zabavni klub“ v Radovljici priredi v soboto, dne 9. decembra v spomin stopet-desetletnice rojstva radovljiškega rojaka Ant. Linharta, prvega slovenskega dramatičnega pisatelja, «Linhartov večer» s predavanjem, petjem in igro. Natančnejši vspered se ob-javi prihodnjič.

V odsek za slovensko narodno pesem je ministrstvo naprosilo naslednje gospode: dr. Murko, dr. Štrekelj, Matej Hubad, J. Ko-košar, Jožef Križman, Gabrijel Majcen, Fran Milčinski, Luka Pintar, J. Scheinigg, Anton Štritof in dr. Tomišek. Deželna vlada kranj-ska je v to komisijo imenovala gosp. Frana Levca.

Slovensko meščansko šolo dobe v naj-krajšem času v Ljubljani in Postojni. Tudi na Gorenjskem bi bila potrebna. Kaj je z meščansko šolo na Jesenicah? Merodajni fak-torji, ganite se vendar!

Za presojo zgradbe poštnega poslopja na Jesenicah in skladišča za olje in pe-trolej razpisuje deželna vlada komisijonelno razpravo na 30. novembra 1905.

Kranjska industrijska družba je sklenila na zadnjem občnem zboru pod predsedstvom De Noota, da zviša svoj delniški kapital za 15 milijonov K. Za leto 1904/05 se izplača delničarjem 10% dividende. Od novih delnic jih je vzel sam baron Born 130 v znesku 2,300.000 kron Po 10% bo torej vlek el ta berolinski baron na leto 230.000 K čistega do-hodka iz žuljev slovenskih delavcev — 1 rez dela.

* * *

«Gospa» — učiteljica. Niževavstrijski dežel-ni šolski svet je sklenil, da imajo v bodoče vse učiteljice na niževavstrijskih ljudskih in meščanskih šolah brez izjeme nositi naslov «gospa», so li poročene ali ne. S tem se je ugodilo želji niževavstrijskih učiteljic.

Dar nemškega cesarja mikadu. Nemški cesar je podaril iz svojih cesarskih konjušnic šest krasnih konjev japonskemu cesarju. Ti konji so bili dne 3. t. m. ukrcani za Japonsko.

Obtožen radi zdehanja. V Elzas-Lota-ringiji je nekdo med predavanjem o nemškem cesarju zazdelal. Redar je to opazil in je predložil tožbo zaradi nespoštovanja cesarja. Hudega vendar ni bilo.

Riba za svečo. V vodah na Atlanski živi neka riba, ki jo rabijo mesto sveče. Gori četir ure svetlo in tako, da jo tudi veter ne ugasne.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 20. t. m. Prignalo se je 145 glav goveje živine, 4 te-leta, 55 prašičev, — ovac in kozlov, 15 buš, 50 kg pšenice K 8-50, prosa K 8—, rži K 7-50, ovska K 7-50, ajde K 7-50, fižol, rib-ničan K 13-50, koks K 14-50.

Loterijska srečka dne 18. novembra t. l.
Gradec: 64 22 42 19 61

Izjava.*)

Ker se mene sumniči, da sem jaz dopisnik, oziroma v zvezi z dopisom z dne 18. t. m. iz Selc, izjavljam tem potom, da jaz nisem dopisnik, še manj pa v zvezi z onim dopisom. Slavno uredništvo prosim, da mi to potrdi. (Potrjujemo. Opomba uredništva.)

205

Fran Tavčar
Selca pri Škofji Loki.

*) Za vsebino tega je uredništvo odgovorno le to-liko, kolikor zahteva zakon.

Oklic.

C. kr. fin. prokuratura za Kranjsko je kot zakonita zastopnica c. kr. državnega zaklada založila pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani v sodno shrambo štiri čepozite, glede katerih se vzlic obširnim poizved-bam ni moglo dognati upravičencev ali njihovih pravnih naslednikov.

Ti depoziti so pa sledeči:

1.) Dne 28. oktobra 1828 pod zaznambo: «Karol baron Zois, vadij državnega gospostva Bled» spre-jeli depozit v znesku 168 K;

2.) Dne 11. julija 1838 pod zaznambo «Ivan Rupe, Mihael Bischal, Jurij Sterbenz, zakupniki užitne glavne občine Poljane» sprejeli depozit v znesku 350 K 52 v.;

3.) Dne 28. marca 1839 pod zaznambo: «Depozit od Terezije Sorman vplačane kupnine za zdra-ženo erarično poslopje v Bistrici pri Podbrezju» sprejeli znesek 144 K 80 v.;

4.) Dne 12. marca 1842 pod zaznambo «Depozit kupnine za prodano mitniško poslopje v Bistrici pri Podpečih» sprejeli znesek 382 K 37 v.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani je po sprejemu teh depozitov v sodno shrambo imenovalo mene, pod-pisane, skrbnikom vseh zgoraj navedenih oseb ne-znanega bivališča z nalogom, da naj poizvedujem za bivališčem teh oseb, oziroma njihovih pravnih nasled-nikov.

Ustreza je nadaljnemu sodnemu nalogu z dne 2. novembra 1905, oprav. št. No. l. $\frac{155/5}{3}$ pozivljam tem potom vse one, ki bi mogli sporočiti kake podatke v zgoraj navedenih cesebah neznanega bivališča ali njihovih pravnih naslednikov, da to store ali naravnost na naslov podpisane skrbnika dr. Alojzija Kokalja, odvetnika v Ljubljani, ali pa na naslov c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani kot skrb-stvene oblasti.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1905.

202—1

Dr. Alojzij Kokalj l. r.

Naznanilo preselitve.

Podpisani se usoja naznanjati slav-nemu p. n. občinstvu, da je

preselil svoj čevljarski obrt

od dne 29. novembra 1905 v svojo hišo pred hotelom „Nova pošta“ šte. 171 v Kranju.

V nadi, da mi slavno občinstvo ohrani tudi še zanaprej svoje zaupanje, beležim

z odličnim spoštovanjem

Ivan Potočnik
čevljarski mojster.

Kupujem in prodajam vsakovrstno

starino.

Knjige večem po nizki ceni, kar izvršim hitro, lepo in trpežno. Kdor mi po pošti pošlje, plačani poštino jaz nazaj.

204—1

Pavel Bizjak, Kranj št. 102.

mizarska pomočnika

pod ugodnimi pogoji za takojšen vstop
išče

Jernej Sitar

mizarski mojster na Drski
p. Novomesto.

205-1

Stanovanje

v I. nadstropju s tremi sobami, kuhinjo, drvarnico, nekoliko vrta za zelenjad, z vodo v hiši in kletjo, se pod ugodnimi pogoji odda s 1. svečanom 1906.

Več pove Viktor Omersa v Kranju. 127-3

Kmetovalci!

MASTIN

za prašiče, pujske, krave, teleta, volč, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znamka zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašiče. Natholjši zdravi dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pism o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavih v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. 148-28

1 zavoj za 50 vin. **pri vsakem trgovcu.** Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpečevalci dobe popust.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni nepozabni soprog, oziroma oče, tast in stari oče, gospod

Ferdinand Sajovic

trgovec, častni meščan, častni član prostovoljnega gasilnega društva, podpredsednik mestne hranilnice ter obč. svetovalec v Kranju i. t. d.

v četrtek dne 23. listopada 1905 ob pol 10. uri zvečer v 65. letu svoje dobe po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki preljubega pokojnika se prenese v soboto, dne 25. listopada 1905 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje grobišče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v tukajšnji župni cerkvi.

V Kranju, dne 23. listopada 1905.

Ivana Sajovic roj. Pleiweiss, soproga. — Janko, Evgenij, Jožko in Stanko, sinovi. — Mirni omož. Pirčeva, Karla, Nuša in Hani, hčere. — Ciril Pirč, zet. — Zdenka, Metod, Boris, Halka in Dušan, vnuki in vnukinja.

200-1

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

1-24

Stanje vlog K 3.829.790-31. Stanje hipoteknih posojil K 2.114.328-25.

Stavbeno podjetništvo

Polc & Knoch, Ljubljana

Rimska cesta štev. 2.

Špecialna tvrdka za betonske in vodne stavbe.

199-2

Preddela, izdelava načrtov in stavb modernih naprav z vodno silo, mostov, betonskih in železnih konstrukcij vsake vrste in velikosti i. t. d.

Izvrstna prilika potovanja v
Ameriko je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še več povedo številke obsežnosti novih parnikov, katera se imenujeta:

prvi: **Amerika** 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: **Kaiserin Augusta Viktoria** nosi 25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — **Vožnja preko oceana traja samo 7 dni.** Potniki odhajajo v **ponedeljek, torek in četrtek** vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Mestna hranilnica v Kranju javlja pretužno vest, da je prezasluzni podpredsednik njenega ravnateljstva in upravnega odbora, blagorodni gospod

Ferdinand Sajovic

201-1

trgovec, občinski svetovalec i. t. d.

danes ob pol 10. uri zvečer po dolgi mučni bolezni v 65. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bode v soboto, dne 25. t. m. ob polštirih popoldne.

V Kranju, dne 23. novembra 1905.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika Kranju.

**Najcenejša in največja domača
ekspozitna tvrdka.**

Št. 502. Nikelnasta anker-remontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gl. 2 45, enaka iz pravega srebra gl. 3 95, ista z dvojnatin tršim srebrnim močnim pokrovom gl. 6 50 in naprej.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Urar in trgovec

H. SUTTNER v Kranju

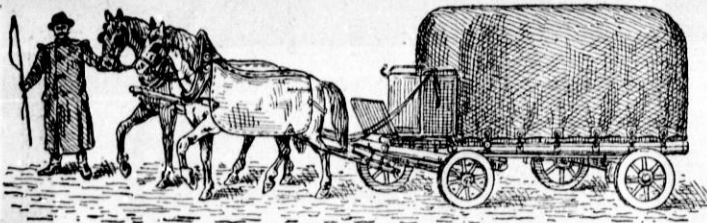
priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Safhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Št. 505. Prava srebrna cilindar-remontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gl. 4 85, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 5 95 in naprej.

114—20

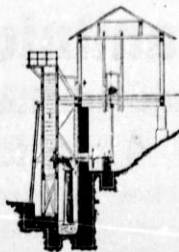

Trgovina z železnino in špeci-rijskim blagom

'MERKUR' Peter Majdič v Kranju

Zaloga najtrpežnejših voznih plah in pokrival Prodaja tomaževe žilindre. za komate.

G. Tönnies

104-77

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kol posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121—59

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Posamezne številke 'Gorenjca'

prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Stefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika.

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne kore-da bi se odstranile nibe, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialista. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Špecialista v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80—23

Narodna društva, uvedite „Vseslovenski legitimacijski list“, ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda! Naročila in informacije naj se pošiljajo na naslov: Odsek za vseslovenski legitimacijski list, Dunaj VIII./1. Alserstrasse 7. II. 17.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deli uljudno naznanjam, da bi bil primoran zaradi prevelike lišne najemnine v sedanjih razmerah cene svojih izdelkov zdatno zvišati, s čemur bi bili moji odjemalci obteženi. Pomagati sem si mogel edino le s tem, da sem se preselil v hišo nakdanjega umetnega mizarja gospoda Ivana Pintarja, poleg stare znane mesarije po dom. «Kodlač» v Grabnu.

Nadejaje se, da me bude sl. občinstvo še nadalje z vselejjenimi naročili počastilo, posebno, ker bodem cene še znižal

beležim z odličnim spoštovanjem

Ivan Wohlgemuth

sedlar, pleskar in tapetnik v Kranju, Kokrsko predmestje št. 7. 172-6

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega in črnega vina, domače rakije, brinovca in finega olja po primerno nizkih cenah.

IVAN PUJMAN 189-5

vinogradnik in trgovec, Vodnjan-Dignano Istra (c. kr. državne železnice).

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Stomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirovorcu, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Špecialiteta: 103-73

valjični zastori (Rollbalken).

Izšla je

„Dobra kuharica“

pisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po počti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za janje najokupiravnih jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenstih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-56

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

BOLESTNOM ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOST.

pošilja naprej ali s poštanim povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducalov) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, brijavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bojenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročite naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 104, Slavonija.

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh ledodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mizlico in vse druge bolezni, ki vsled mizlice nastajajo. Zdravijo vsi boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smajo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

— Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija.** — Denar se 121-16

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!

Tapetnik in preprogar

Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizararske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovano z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-61

Večkrat premirano!

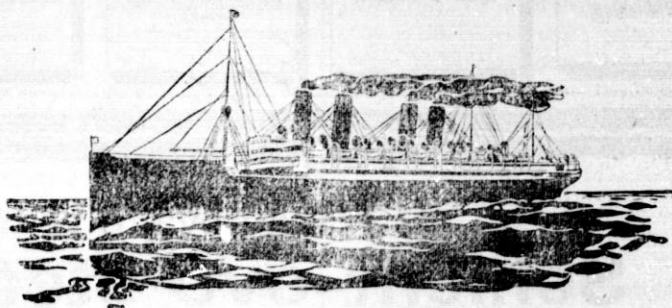
Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 93-21

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

v Ljubljani.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko, je s parniki „Severnonemškega Lloyd“

iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju.“

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californija, Arzona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Ohol na tej progji iz Bremana enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele svet, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Ares, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 186-4

Berite.

Pozor.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovisčih.
 Original Singer šivalni stroji so nepreokosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 4.

7-23

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeciiliteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špeciilitete v nevestinih balah. Veliki prostori, pritično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

184-25

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Vizitnice in koverte po najnižjih cenah.
 Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

185-20

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovrna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)